

नक्षत्राद्यं व्रतं देवीषु० “यतः परं प्रवक्ष्यामि रूपसौभाग्यकारकम् । नक्षत्रविधिना वक्ष्ये ! यथा त्वमत्रि शङ्करो । मृगादारभ्य मूलेन पादौ जातिक्षला पुरा । पूजयेत् सोपवासस्तु नक्षत्रान्ते तु पारशम् । यवाच्चं हविषा सिद्धं ब्राह्मणे जङ्घे प्रपूजयेत्” इत्यादि ।

नदीव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “चैत्रशुक्लादयारभ्य प्रत्यहं दिनसप्तकम् । छुदिनीं ह्यदिनीं चैव पावनीं चैव पूजयेत् । सोतां चैव तथा सिन्धुं तथा भागोरथीं क्रमात् । वह्निः स्नानं तथा कुल्याक्षित्यं नक्षत्रानो भवेत् । जले च जुहुयात् क्षीरं शालात्मा च दिने दिने । क्षीरपूणां च दातव्या वारिधान्तो द्विजातिषु । क्षीराशनश्च तिष्ठेत् तत्तथा दिनसप्तकम् । एवं संवत्सरं कृत्वा पूर्णं संवत्सरे नरः । द्विजातिषु ततो दद्याद्भजतस्तस्य पक्षं शुभम् । फाल्गुन-स्नायिते पक्षे सप्तम्यां दिवसे क्रमात् । तं लोकमवाप्नोति नरो ब्रह्म पायसकंदमा” इत्यादि ।

मन्दव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “शुक्लपक्षे महाराजं त्रयोदश्यां चोत्तितः । फाल्गुनात्तु समारभ्य नित्यं संपूजयेद्भरः । महाराजस्तु धनदम् । “गन्धमात्यनमस्कारदीपधूपा-ञ्जलम्बदा । सुवर्णं ब्राह्मणेन्द्राय व्रतान्ते प्रतिपादयेत् । कृत्वा व्रतं वत्सरमेतद्विदितं पक्षे राजन् ! सुचिरं ह्यु-पोष्य । मातृपुत्रमासाद्य धनान्वितः स्यात् सौभाग्ययुक्तश्च तथा विरोगः” ।

मन्दादिव्रतं भविष्योत्तरे “यस्त्वादित्यपह्नेयस्य वारो देवस्य व्रततः । पूजयेत् स प्रियो नित्यं स्व्यातो गान्धुति-भूषणः (शिवः) । यस्तु संपूजयेन्नित्यं पतङ्गं पञ्चगाधिपम् । गन्धपुष्पादिधूपैस्तु सोमैर्वा विविधैस्तथा । सोपवासो गन्धश्चेत् । आदित्यपह्नेयस्य शुचिः । जपमानो महाश्वेतां खगखोक्तपङ्काधिपम् । ब्राह्मणान् भोजयित्वा तु ततो भुञ्जीत वाग्वतः । आदित्यपह्नेयस्योऽस्मिन् वारे त्रिपुर-सुदनः । तत्र कमे कृतं पुण्यं तत्सर्वं शुभदं भवेत्” ।

मन्दाव्रतं देवीषु० “माघे नभसि संप्राप्ते, नक्षत्रारो जिते-न्द्रियः । प्रातःस्नायी सदाध्यायी अग्निकार्यपरायणः । देवीं संपूजयेदक्षः ! विल्लुङ्गागचम्पकेः । धून्तु शुगुल दद्याच्चैवेद्यं हतपाचितम् । क्षीराक्षं दधिभक्तञ्च अथवा शकयावकम् । जपञ्च कुल्यान्तस्तस्य सहस्रमथवा श-तम् । देव्यास्तत्र समये तत् यावत् पूर्णं व्रतम्भवेत्” ।

मन्दसप्तमीव्रतं भविष्योत्तरे “या तु मार्गशिरे मासि शुक्ल-पक्षे तु सप्तमी । तन्दा सा कथिता वीर ! सर्वानन्द-

करी शुभा । पञ्चम्यामेकमक्षं तु षष्ठ्यां नक्षत्रं प्रकी-र्तितम् । सप्तम्यासुपवासञ्च कीर्त्तयन्ति मनीषिणः । माघतीक्ष्णपानीकं सुगन्धं चन्दनं तथा । कपूरा-शुर्वसिन्धुं धूपञ्चात् विनिर्दिशेत् । दध्योदनं सखण्डञ्च नेत्रेभ्यः भास्वरप्रियम् । तदेव दद्याद्दिग्भ्यो ह्यथोवाञ्च स्नयं यथा” ।

नयनप्रदसप्तमीव्रतं भविष्यु० “यो मार्गशीर्षे चित्तसप्तमे-ऽङ्कि हस्तर्क्षयोगे जगतः प्रसूतिम् । संपूज्य भातं विधिनोपवासो खगन्धधूपान्जवनोपहारैः । गृहीतगन्धं प्रतियत्नपूजादानादियुक्तं व्रतमबुद्धमेकम्” इत्यादि ।

नरकपूर्णिमाव्रतं विष्णुधर्मोत्तरोक्तम् “प्रतिमास्तु नामानि पञ्चदश्यां जगत्पतेः । जतोपवासः सुस्नातः पूजयित्वा जगद्गुरुम् । उच्चारयन्नरोवाति सुसुखेनैव गच्छति । यद्वा माघमते नाम प्रीयतामिति कीर्त्तयेत् । केशवं मार्गशीर्षे तु प्रीते नारायणं तथा । माघवं माघमासे तु गोविन्दमपि फाल्गुने । चैत्रे विष्णुञ्च वैशाखे की-र्त्तयेन्मधुसूदनम् । ज्येष्ठे त्रिविक्रमं देवं तथाषाढे च वामनम् । श्रीधरं श्रावणे मासि हृषीकेशं ततः-परम् । नाम भाद्रपदे तद्वत् ज्ञायते पुण्यकङ्क्षिभिः । तददशयुजे मासि पञ्चनामेति कीर्त्तयेत् । दानोदरं कार्तिके च सर्वानरति दुर्गतिम् । एवं माघक्रमे-णैव यदि द्वातुं न शक्यते । तदा संवत्सरस्थान्ते दद्या-च्चैव समागतम्” ।

नरसिंहचतुर्दशीव्रतं नरसिंहपु० “वैशाखशुक्लपक्षे तु च-तुर्दश्यां समाचरेत् । मन्त्रमन्त्रमन्त्रं पुण्यं व्रतं पाप-प्रणाशनम् । वर्षे वर्षे तु कर्त्तव्यं मम सन्तुष्टिकार-कम् । महाशुभमिदं श्रेष्ठमातुषैर्भवभीरुभिः । तेनैव क्रियमात्रेण सहस्रदादंशोफजम् । जायते सत्सखा वच्मि मानुषाणां महात्मनाम् । स्नातो नक्षत्रयोगेन शनिवारेण संयुते । सिद्धियोगस्य संयोगे वाणिज्ये करणं तथा । पुण्यसौभाग्ययोगेन लभ्यते देवयोगतः । सर्वे-रेतेस्तु संयुक्ता हत्वाकोटिविनाशनम् । एतदन्यतरे योगे तद्दिनं पापनाशनम् । केशवे तत् प्रकर्त्तव्यं म-हिने व्रतसुत्तमम् । अन्यथा नरकं याति यावच्चन्द्र-वाकरो । यथा यथा प्रवृत्तिः स्यात्पातकस्य कस्यो युगे तथा तथा प्रणश्यन्ति तद्व्रतस्य प्रभावतः । मद्ब्रतस्य प्रभावेन मतिर्न स्याद्दुरात्मनाम् । विचार्येत्यं प्रक-र्त्तव्यं माघदे मासि मद्ब्रतम्” ।